

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
info@agri.ee

Teie 16.12.2025

Meie 14.01.2026

nr 1.4-1/926, REM/25-
1412/-1K
nr 8-2/10065

Alkoholiseaduse, alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu koostöölastamine

Austatud minister

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on esitanud Justiits- ja Digiministeeriumile koostöölastamiseks alkoholiseaduse, alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu. Justiits- ja Digiministeerium koostöölastab eelnõu märkustega.

I. Sisulised märkused

1. Eelnõu § 1 p-ga 9 nähakse ette muudatus senisest volitatud laborite süsteemist.

Seletuskirjas rõhutatakse, et muudatuse eesmärk on tagada Põllumajandus- ja Toiduametile (edaspidi *PTA*) vajalik paindlikkus talle sobiva labori leidmiseks. Juhime tähelepanu, et labori analüüsiteenust vajatakse riikliku järelevalve menetluse raames ja analüüs peab seega tagama objektiivse hinnangu järelevalve käigus võetud proovidele. Järelikult peab esmane eesmärk olema kvaliteetse analüüsiteenuse saamine. Samuti tekib kahtlus, kas lahendus, kus Põllumajandus- ja Toiduamet ise teeb ettepaneku osutada laboriteenust, tagab võimalike (era)laborite jaoks piisava kindluse, et teenust pakkuma hakata/osutama jääda ja seeläbi võimalikku kvaliteeti tõsta.

Seletuskirjas ei ole avatud ka PTA antava volituse õiguslikku olemust (eriti olukorras, kus volitus võidakse anda ka Riigi Laboriuuringute ja Riskihindamise Keskusele, mis on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi (edaspidi *REM*) hallatav asutus). Arusaamatuks jääb, mis õiguslikul alusel see antakse, kas volitus on ühekordne või määramata ajaks (võrdluseks – kehtiv kord annab volituse määramata ajaks), kuidas volitust õiguslikult määratleda (haldusakt, haldusleping, tsiviilõiguslik leping haldusülesande täitmiseks vms) jms. Seletuskirja kohaselt viib PTA volituse andmiseks läbi haldusmenetluse pärast laborilt nõusoleku saamist. Palume seletuskirjas täpsustada, mis on selle menetluse eesmärk – on selleks haldusakti andmine, toimingute tegemine vm. Samuti palume selgitada, millega on haldusmenetluse tähenduses tegu nõusoleku küsimise näol, sest seletuskirja kohaselt see haldusmenetlus ei ole.

Palume eelnõu ja/või seletuskirja täiendada.

2. **Eelnõu § 1 p-ga 10** nähakse ette enne 2026. aasta 1. juulit arhiveeritud riikliku alkoholiregistri registriandmete ja registritoimikute säilitamine kümneks aastaks ning et säilitustähtaja möödumisel registriandmed kustutatakse.

Riikliku alkoholitegevuse registri vastutavaks töötlejaks oli siiani REM. Palume välja tuua, kes arhiveeritud riikliku alkoholiregistri registriandmeid ja registritoimikuid peale registri lõpetamist säilitab ehk kes on nende andmete vastutav töötleja.

Palume AS § 76⁴ lg 2 täpsustada järgnevalt ning lisada nurksulgudes märgitud osa: “(2) Enne 2026. aasta 1. juulit arhiveeritud riikliku alkoholiregistri registriandmed ja registritoimikud antakse üle Põllumajandus- ja Toidumetile, kes säilitab andmeid, [lisada, mis eesmärgil], kümme aastat.”.

Samuti palume seletuskirjas selgitada, miks on registri andmeid nii pikalt vajalik säilitada.

Täiendavalt, Rahvusarhiiv ei ole alkoholiregistrit hinnanud arhiiviväärtuslikuks andmekoguks. Andmekogude hindamine viidi läbi Riigi infosüsteemi haldussüsteemi (RIHA) andmete alusel. Vaadates registri andmekoosseisu, on tõenäoline, et registris sisaldub andmeid, mis võivad huvi pakkuda ajaloo uurijatele. Näiteks Eesti kohalike tootjate andmed, nende poolt toodetud tooted ja toodete etiketid. Justiits- ja Digiministeerium teeb ettepaneku, et Regionaal- ja Põllumajandusministeerium laseks Rahvusarhiivil või muuseumil (nt Sihtasutus Eesti Maaelumuuseumid) hinnata, kas andmekogus on andmeid, mida tuleks ajaloo huvides anda üle avalikku arhiivi või muuseumisse alaliseks säilitamiseks. Andmekogu andmete täiendav hindamine tuleks lisada ka seletuskirja.

3. Eelnõu seletuskirja 5. osas (Eelnõu vastavus EL-i õigusele) on toodud välja, et eelnõu on kooskõlas EL-i õigusega ning et eelnõu ettevalmistamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 2019/787, milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkoholsetes jookides ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 110/2008. Seejuures ei ole seletuskirjas ega eelnõus viiteid sellele määrusele (sh terminile „geograafiline tähis“), mistõttu jääb lugedes arusaamatuks, mis seos sellel määruksel kõnealuse eelnõuga on. Justiits- ja Digiministeerium palub põhjendada, miks on seletuskirja 5. osas toodud viide sellele määrusele, ja selgitada, kuidas täpsemalt on selle määrusega eelnõu koostamisel arvestatud.

II. Täiendavad märkused

4. Juhime tähelepanu, et Justiits- ja Digiministeeriumi kooskõlastusringil on käinud alkoholiseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (bürokratia vähendamine). Selle seaduse eelnõu seletuskirjas märgitakse, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium tegi koos Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametiga kindlaks järelevalve ja loastamise tegevused, mille muutmisel või lõpetamisega säästetakse ettevõtjaid ebavajalike nõuete täitmisest ning seeläbi vabastatakse riigiasutuste ressursi. Eelnõuga kavandatakse alkoholiseaduse, elektroonilise side seaduse, lõhkematerjaliseaduse, riigilõivuseaduse, tarbijakaitseaduse, tubakaseaduse, turismiseaduse ja väärismetalltoodete seaduse muudatused, mille jõustumisel seadusena vabanevad ettevõtjad liialt bürokratlike nõuete täitmisest. Tegemist on kobareelnõuga, mis tähendab, et loetletud seaduste muutmine ei ole

omavahel seotud muul viisil kui bürokraatia vähendamise eesmärgi kaudu. Lisaks nõuete vähendamisele muudetakse eelnõuga mitmeid ettevõtjatele kehtestatud riigilõive.

Käesolevalt on kooskõlastamiseks esitatud taaskord alkoholiseaduse muutmise eelnõu, mille seletuskirjas rõhutatakse, et seaduse eelnõu eesmärk on lõpetada riikliku alkoholiregistri tegevus ning vähendada sellega alkoholi käitlejate halduskoormust. Alkoholiregistri kaotamine on üks bürokraatia vähendamise ettepanekutest, mis esitati peaministri ettevõtjate nõukojale.

Kui kahe eelnõu teemad kattuvad (bürokraatia vähendamine), ühel eelnõul rõhutatakse seda suisa pealkirjas, tõstatame küsimuse, kas need eelnõud on kavas ühendada. Mõlemad eelnõud kannavad sama eesmärki, milleks on bürokraatia vähendamine. Kui tulla välja kahe eraldi eelnõuga ja jätkatakse nende menetlemist eraldi, on tegelikult tegemist täiendava bürokraatiaga. Topelt tööd peavad tegema nii Vabariigi Valitsus kui ka hiljem Riigikogu.

5. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõjuanalüüsi kohta.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse relemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega.

Maarja-Liis Lall (54770628; maarja-liis.lall@justdigi.ee)
Joel Kook
Eleri Kästik
Mari Käbi
Alar Teras
Kaia-Läänemets Ester
Kristel Niidas
Einar Hillep